

V Київська відкрита олімпіада з лінгвістики

Командний тур, 10 березня 2018 р.

«Ем» та «Ес»

Максимальна оцінка за задачу — 65 балів

Час виконання роботи — 2 години

Бурятська мова

Таміла Краштан

На наступній сторінці наведено 58 виразів бурятською мовою, взятих із дитячого розмовника. Далі подано переклади цих виразів українською; переклади позначено парами латинських літер від АА до СФ.

Завдання 1 (58 балів). Установіть відповідності між бурятськими виразами та їхніми перекладами українською.

Завдання 2 (7 балів). Наведіть якомога більше інформації про лексику та граматику бурятської мови, спираючись на матеріал задачі.

Примітка. Бурятська мова належить до монгольських мов. Нею розмовляють кількасот тисяч бурятів, що проживають у Росії, Монголії та Китаї. Літери *ө*, *ү* та *һ* позначають особливі звуки бурятської мови.

- 1 Абамни намда шүдэнэй щетко абаа.
- 2 Альган
- 3 Аман
- 4 Ахатан, та хэн гэжэ нэрэтэйбта?
- 5 Ахатан, таьалга уруу орогты.
- 6 Аяга сай — эдеэнэй дээжэ.
- 7 Басаган, ши хэн гэжэ нэрэтэйбши?
- 8 Би абадаа дуратайб.
- 9 Би альган дээрээ бүмбэгэ баряад байнаб.
- 10 Би Дандар гэжэ нэрэтэйб.
- 11 Би табатайб, ьургуулида үшөө ороогүйб.
- 12 Би үбгэн абадаа дуратайб.
- 13 Би хүгшэн эжыдээ дуратайб.
- 14 Би ьүгтэй сайда дуратайб.
- 15 Би эдеэлээд, гар пулаадаараа амаа аршааб.
- 16 Би эдеэлээд, стольоо бодобоб.
- 17 Би юьэтэйб.
- 18 Бидэ абатайгаа талмай дээгүүр гаранабди.
- 19 Бидэ дулаанаар хубсалаад, газашаа гарабабди.
- 20 Бидэ трамвайгаар ябадагбди.
- 21 Бүмбэгэ газарта хэбтэнэ.
- 22 Газаа — үбэл, саьан ехэ.
- 23 Гар
- 24 Гар гараа барилсая.
- 25 Гарай табан хурган
- 26 Гэр тээшээ мориной гүйдэл ульгам.
- 27 Дандар орон соогоо хэбтэнэ.
- 28 Дуу дуулая.
- 29 Зун ерээ.
- 30 Зундаа үдэр ута, ьүнинь — богони.
- 31 Манай город ехэл даа, мантан томо гэрнүүдтэй.
- 32 Морин ута шэхэтэй.
- 33 Наадаха дурамгүй.
- 34 Нэрэ обогшни хэн бэ?
- 35 Обогоо хэлэл даа.
- 36 Обогшни хэн бэ?
- 37 Удэшын хоол
- 38 Үбэл ерээ.
- 39 Үбэлдөө саьан дээгүүр санаар ябахада гое.
- 40 Үглөөгуур нюур, гараа угааха хэрэгтэй.
- 41 Үглөөгүүр
- 42 Үдын хоолой ьүүлээр унтаха хэрэгтэй.
- 43 Үдэр
- 44 Үдэр болоо.
- 45 Үьээ ьамнаха хэрэгтэй.
- 46 Халуун наран.
- 47 Халуунда ьүүдэртэ ьуухада гоё.
- 48 Хүбүүн, нэрэшни хэн бэ?
- 49 Хүбүүн, ши хэн гэжэ нэрэтэйбши?
- 50 Хээтэй, иишээ ьуугты.
- 51 ьам
- 52 ьаруул, нарагай үдэр.
- 53 Ши хэдытэйбши?
- 54 Шэнэ Жэлдэ манайда Саьан Үбгэн ерээ.
- 55 Эдеэлхэ дурамни хүрөөд байна.
- 56 Энэ минии аба.
- 57 Энэ минии эжы.
- 58 Энэ хэн бэ?

- AA** Вечеря
- AB** Взимку добре ходити по снігу на лижах.
- AC** Візьмімося за руки.
- AD** Влітку день довгий, ніч коротка.
- AE** Гребінець
- AF** Дандар лежить у ліжечку.
- AG** День
- AH** Дівчинко, як тебе звать?
- AI** Долоня
- AJ** Дядьку, проходите до кімнати.
- AK** Дядьку, як вас звать?
- AL** Заспіваймо пісеньку.
- AM** Зранку треба вмиватися.
- AN** М'яч лежить на підлозі.
- AO** Мене звать Дандар.
- AP** Мені дев'ять років.
- AQ** Мені п'ять років, я ще не ходжу до школи.
- AR** Ми з татом проходимо через площу.
- AS** Ми їдемо на трамваї.
- AT** Ми тепло вдяглися й вийшли на вулицю.
- AU** На дворі зима, багато снігу.
- AV** На Новий рік до нас прийшов Дід Мороз.
- AW** Найпочесніша зі страв — чашка чаю.
- AX** Настав день.
- AU** Наше місто велике, багато в ньому великих будинків.
- AZ** Не хочу грати.
- BA** П'ять пальців руки
- BB** Після обіду треба поспати.
- BC** Прийшла зима.
- BD** Прийшло літо.
- BE** Ранок
- BF** Рот
- BG** Рука
- BH** Світлий, сонячний день.
- BI** Скажи своє прізвище.
- BJ** Скільки тобі років?
- BK** Спекотне сонце.
- BL** Тато купив мені зубну щітку.
- BM** Тітко, сідайте сюди.
- BN** Треба розчесати волосся.
- BO** У бік дому біг коня швидкий.
- BP** У коня довгі вуха.
- BQ** У спеку добре сидіти в тіні.
- BR** Хлопчику, як тебе звать?
- BS** Хлопчику, яке в тебе ім'я?
- BT** Це мій тато.
- BU** Це моя мама.
- BV** Це хто?
- BW** Я люблю бабусю.
- BX** Я люблю дідуся.
- BY** Я люблю тата.
- BZ** Я люблю чай з молоком.
- CA** Я поїв і встав з-за столу.
- CB** Я поїв, витер хусткою рот.
- CC** Я тримаю м'яч на долоні.
- CD** Я хочу їсти.
- CE** Яке в тебе прізвище?
- CF** Які в тебе ім'я, прізвище?

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	

13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	

25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	
32	
33	
34	
35	
36	

37	
38	
39	
40	
41	
42	
43	
44	
45	
46	
47	
48	

49	
50	
51	
52	
53	
54	
55	
56	
57	
58	